

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 318. Quid sit jus protimiseos, & quis ejus effectus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

CAPUT SEPTIMUM.

De

*Emptione & Venditione pro ut obnoxia Juri Protimiseos, Juri Retractus & Rescissioni.**Quaest. 318. Quid sit jus protimiseos & quis ejus effectus?*

R Esp. ad primum: Jus protimiseos proprie tale, & pro ut distinguitur ab aliis speciebus retractus, ad quos alias reduci solet, & jus competens alicui ad hoc, ut sibi à domino rem suam vendituro res illa denuncietur præ aliis eo, quò solet pretio alias emenda offeratur. Sumitur ex l. 75. ff. de contrah. empt. Struv. in ff. de lege commissor. th. 47. & 48.

2. Resp. ad secundum: Effectus hujus juris est obligatio, quam parit in domino rem suam vendituro, ut is habenti jus protimiseos denunciaret, utrum rem eo pretio, quod ab alio habere potest, emere velit nec ne. l. 122. §. 3. ff. de V.O. Idque etiam si sciat habentem jus protimiseos aliunde scire, se velle rem illam vendere alteri; cum denunciatio illa non requiratur solum ad generandam in eo scientiam illam, sed etiam, ut voluntatem ejus intelligat, eaque intellecta, possit nec ne vendere alteri, Muller. ad Struv. cit. th. 48. lit. C. Unde etiam facta hac sibi denunciazione, habens jus protimiseos tenetur mentem suam declarare intra tempus congruum arbitrio Judicis determinandum, ut cum Menoch. de arb. l. 2. cas. 37. & Mevio. p. 2. decis. 251. Muller. loc. cit. potente tamen eodem purgare moram re adhuc integra, ita etiam, ut post statutum diem admitti debeat, antequam res vendatur alteri. Muller. loc. cit. Quòd si dominus omisa denunciazione illa & oblatione faciendâ hoc jus habenti, rem vendiderit, re tamen huic necdum tradita, is contra venditorem ex vendito agere potest, ut res ab emptore per venditorem retracta sibi eodem pretio vendatur & tradatur. cit. l. 75. Carpzov. p. 2. const. 32. def. 10. Struv. loc. cit. Re vero jam tradita, & sic completa venditione translato dominio in emptorem, tantum agere potest contra venditorem ad interesse, seu quanti sua interest, rem illam sibi venditam & traditam non fuisse. Non verò datur illi actio in rem contra emptorem seu possessorem rei. Est enim hæc actio ex jure protimiseos nata personalis, quæ non datur in tertium seu distinctum à venditore. Struv. cit. th. 48. Muller. ibid. lit. v. Berlich. p. 2. conclus. 2. à num. 12. &c. Qui loquuntur de jure protimiseos conventionali, seu quod competit alicui ex pacto. V.g. ipsi etiam venditori, dum is cum emptore pactus, ut, si rem emptam velit revendere, sibi præ aliis eam revendere debeat. Siquidem in hoc est discrimen inter actionem competentem ex jure protimiseos conventionali, & actionem competentem ex jure protimiseos gentilicio, quòd hæc competat quoque contra tertium possessorem. Muller. loc. cit. Uti tamen etiam ea ex jure protimiseos conventionali lata competeret contra tertium, si contrahens sub eo pacto, ut sibi præ aliis res revenda-

tur, eo nomine, ut securior quò ad hoc reddatur constitueret eam sibi hypothecam; tunc enim postea re illa translata ad alium, contra eum agere posset actione hypothecaria; quippe quæ est actio realis. Muller. loc. cit. lit. e. quem vide. Verum hac ratione confundi videtur jus illud speciale protimiseos cum jure speciali retractus, utpote quod non datur nisi ad rem ipsam actu jam translaram cum dominio in alium, de quo paulò post.

Quaest. 319. In quibus & respectu quorum jus protimiseos conventionale proprie locum habeat?

1. **R** Esp. ad primum: Habere illud locum in venditione jam constat ex dictis. Non habet tamen locum in permutatione, quamvis ea vicina emptioni & venditioni, seu reservatum in casum venditionis futuræ se non extendit ad permutationem. Carpzov. p. 2. const. 32. defens. 14. Struv. loc. cit. th. 49. Muller. ibid. lit. v. Quod tamen ita intelligendum, ut jure protimiseos non obstante, dominium rei per permutationem transferri possit in alium, quam cum quo conventum, absque eo, quòd contra permutantem detur actio ad interesse. Quod tamen ipsum limitandum: nisi ab una parte cum re permutata simul pecunia, rei tamen prævalens, daretur. Carpzov. loc. cit. defens. 15. Afflictis. de jure protimiseos. §. 3. n. 14. Muller. l. c. Neque in transactione, re licet in litigantem translata, eò quòd, qui ex transactione rem obtinuit eam non novo, sed eodem titulo, quem in litem dederat, habere videatur. Muller. loc. cit. lit. z. Neque etiam locum habet in donatione. Struv. loc. cit. Muller. ibidem. lit. s. Neque in divisione hæreditatis, dum nimirum unus hæredum cohæredum portiones titulo emptionis acquirit, nimirum præteritis aliis, quibus ea portiones, casu quò aliis extra divisionem hæreditatis vendendæ fuissent, vendi debuissent. l. 1. C. commun. judic. quia contrahentes non tam à venditione quam à divisione inceperunt. Struv. l. c. Muller. loc. cit. lit. v. Neque denique in successione, tam ex testamento, quam ex intestato. Struv. loc. cit. Muller. lit. v. Cum enim contractuum nomine testamenti & ultimæ voluntates non contingantur, super hoc jure protimiseos pacificentes de iis non consensisse censentur. Muller. l. c.

2. Resp. ad secundum: Jus hoc protimiseos conventionale respectu liberorum locum non habet, sed solum respectu extraneorum; adeoque eo non obstante, res, super qua de eo conventum, in liberos pacificentium alienari & transferri potest, etiam per venditionem; cum hi ab eo liberos excepisse, iisque potius prospexisse videantur. l. 9. de probat. l. 40. §. 1. de pactis. Faber. in Cod. l. 8. tit. 36. defen. 21. num. 5. Struv. loc. cit. Muller. ibid. lit. C. De cætero liberos habere jus protimi-